

РЕЦЕНЗИЯ

от професор, д.н., инж., полк.(о.з) Стойко Димитров Стойков
Институт „Научноизследователска и иновационна дейност” при
НВУ „В. Левски” гр. В. Търново

Регистър за научната дейност в Република България - № 33078
<https://cris.nacid.bg/public/scientist-preview/13856>

Регистър за академични длъжности и дисертации в НАЦИД - № 13856
<https://ras.nacid.bg/dissertation-preview/13856>

Scopus Author ID: 57205573075; Web of Science Researcher ID: N-6268-2016; ORCID: 0000-0002-4885-713X

Област на висшето образование: 3. „Социални, стопански и правни науки”

Професионално направление: - 3.7. „Администрация и управление”

Научна специалност - 05.02.24.- “Организация и управление извън сферата на материалното производство (сигурност и отбрана).

Област на висшето образование: 9. „Сигурност и отбрана”

Професионално направление: 9.1. „Национална сигурност”

Професионално направление: 9.2. „Военно дело”

Научна специалност:

- 05.02.24. „Организация и управление извън сферата на материалното производство (Управление на сигурността и отбраната)”;

- 05.12.01. „Организация и управление на Въоръжените сили”;

- 05.12.02. "Военнополитически проблеми на сигурността";

- 05.12.03. "Военно-приложни аспекти на гражданската защита"

гр. Велико Търново, ж.к. „Зона –Б“, ул. „Йордан Кулелиев“ № 4, вх. А,
GSM – 0889 31 73 95, [E-mail: stojkods@abv.bg](mailto:stojkods@abv.bg)

за научните трудове, представени по конкурса за академичната длъжност „Доцент“ (обявен в Държавен вестник, бр.56 от 19.07.2022г.), в област на висше образование - 9. Сигурност и отбрана, професионално направление - 9.1 Национална сигурност (Екологичната сигурност като елемент на националната сигурност) на Висшето училище по сигурност и икономика.

Рецензията е изготвена на основание Заповед № 35/31.10.2022г. на Ректор на Висше училище по сигурност и икономика.

Единствен кандидат в конкурса: д-р Атанаска Иванова Тунтова, хоноруван преподавател във Висшето училище по сигурност и икономика.

Кандидатът в конкурса д-р Атанаска Иванова Тунтова е защитила докторска дисертация и придобил научна степен „доктор“ в област на висшето образование 3 „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.8 „Икономика“, докторска програма „Икономика и управление (Хранителна индустрия)“. Диплома № 187/30.07.2020г.

Научноизследователската и преподавателска дейност на кандидата в конкурса - д-р Атанаска Тунтова е насочена основно в областта на създаване и разширяване на научното познание чрез теоретичен и съдържателен анализ на теорията и практиката на антропогенното въздействието на човека върху околната среда и връзката между компонентите на околната среда и екологичната сигурност.

Анализирани са предпоставките за изпълнение на Стратегията за национална сигурност в контекста на необходимия финансов и човешки ресурс, като са проучени и оценени са възможностите за самопочистване и самовъзстановяване на околната среда.

Актуалността на разработваните проблеми от д-р Атанаска Тунтова в предложените за рецензиране за участие в конкурса трудове, в научно и научноприложно отношение произтича от необходимостта да бъде разширено системното научно знание за спецификата на взаимовръзката между екологията, околната среда и човека. Разгледани са характерните особености на екосистемата и връзката и с човека. Изведени са зависимости при антропогенното въздействие на човека върху компонентите на околната среда.

Представени са възможности за използване на зелени технологии и кръговата икономика за опазване на природните ресурси за по-дълъг период от време напред.

1. Общо описание на представените за рецензиране по конкурса материали (монографии, учебници, свидетелства и патенти, статии и доклади).

Участника в конкурса - д-р Атанаска Тунтова е автор на 16 научни публикации в специализирани издания. От тях, 6 са под печат.

Списъкът с предоставените ми за рецензиране материали съдържа – 16 авторски заглавия. Посочените заглавия са разпределени както следва:

Публикации в страната: Монографии - 1 бр.; Книга на базата на защитен дисертационен труд -1; Научни статии и доклади – 14 бр.; Публикации в чужбина -1.

Приемам за рецензиране представените от кандидата материали, които според мен са в тематиката на конкурса и съдържат приносни моменти в рецензираната от мен научна област. Разработените теми за „Инфлация и натиска ѝ в България в контекста на сигурността“ и „Изкуствения интелект – възможност за генериране на фалшиви новини“ са извън обхвата на тематиката на конкурса, но показват интердисциплинарност в научните интереси на кандидатката в конкурса.

Количеството на публикациите е представително и оценявам като достатъчно за участие в конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ във Висшето училище по сигурност и икономика- гр. Пловдив.

2. Обща характеристика на научната, научно приложната и педагогическа дейност на кандидата.

Представените за рецензиране трудове на д-р Атанаска Тунтова са в областта и проблематиката по специалността на конкурса за „доцент“ в област на висше образование 9. Сигурност и отбрана, професионално направление: 9.1 Национална сигурност, (Екологичната сигурност като елемент на националната сигурност).

Публикациите са в специализирани научни и научно-популярни издания.

Стилът на кандидата е академичен, задълбочен, разбираем и достъпен.

Кандидатът е представил трудове си в различен формат, организирани в няколко основни тематични области:

- генериране на нови знания и умения за системен обхват на проблематиката относно теоретическите основи на екологията като наука и нейното историческо развитие в контекста на въпросите свързани с изменение на екосистемите и прякото или косвено въздействие върху сигурността на човека;

- разработване на система за категоризацията на екологичните фактори, влиянието им върху развитието на екосистемите и промяната им при взаимодействието с различните видове;

- разширяване на теоретичната рамка на съществуващите в литературата определения за сигурност и екологична сигурност от различни автори според техните виждания, както и взаимовръзката човек-сигурност;

- обосноваване на необходимостта от интердисциплинарен подход за анализ на социално-икономическите аспекти на екологията.

Едно от най-големите достойнства на рецензираните научни трудове на кандидата в конкурса д-р Атанаска Тунтова е разглеждането на възможностите за анализ на възможностите за управление на риска и предотвратяване на заплахите за екосистемите, населението и екологичната сигурност.

3. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

Предоставената от кандидатът в конкурса научна продукция отговаря напълно на изискванията на Оценъчна система на показателите за заемане на академична длъжност „доцент“ по дейности и показатели в професионално направление - 9.1. „Национална сигурност“:

Общо точки показател „А“ -50; Общо точки показател „В“ – 100; Общо точки показател „Г“ – 215; Общо точки показател „Д“ – 145. При изискуеми 400 точки, кандидатът има 510 точки.

Съгласно представената Справка за оригинални научни приноси по изискванията чл.53.5 от Правилник за прилагане на закона за развитието на академичния състав в Република България няма доказано по законоустановения ред плагиатство в научните трудове. Не ми е известен и няма получен сигнал за плагиатство или недостоверно представяне на научна информация.

4. Характер на научните приноси

Основните приноси на кандидата са с научен, научно приложен и приложен характер и могат да се обобщят с постигнатите научни резултати в следните направления:

- Генерирани са нови знания и умения в сектора за сигурност чрез представената относително завършена научно теоретична концепция относно важността на екологична сигурност и взаимовръзката човек-сигурност;

- Обогатени са теоретичните и практическите постановки по отношение на същността на екологичната сигурност и зависимости при антропогенното въздействие на човека върху компонентите на околната среда;

- Доразвити са теорията и практиката на процесът на урбанизация като заплаха за екологичната сигурност;

- Разширена е теоретичната рамка към практически измерения на взаимовръзката между екологията, околната среда и човека. Разгледани са характерните особености на екосистемата и връзката и с човека. Изведени са зависимости при антропогенното въздействие на човека върху компонентите на околната среда;

- Извършен е научно обоснован анализ на изменението на климата и ефектът от климатичните промени върху околната среда, икономиката и въздействието върху хората.

5. Отражения на научните публикации

В предоставените ми рецензирани материали е видно приложението на резултатите от научноизследователската и нормативна дейност на кандидата в конкурса - д-р Атанаска Тунтова, което се потвърждава и от представената справка за цитиранията. Доктор Атанаска Тунтова е основен автор в по-голямата част от представените публикации.

6. Критични бележки

Към представените за рецензиране материали могат да се отправят и някои критични бележки:

- списъкът на използваната литература в част от публикациите не е оформен съгласно изискванията на Стандарт за библиографско цитиране – БДС/ISO 690:2011;

- в оформянето на част от трудовете има неточности, повторения и редакционни грешки, които не намаляват научната им стойност, но влошават възможностите за бързо възприятие;

- основна част от публикуваните научни трудове - 6 на брой са под печат, което стеснява възможностите за активно участие в научния обмен,

презентиране и защита на новаторски научни идеи от кандидата пред академичната общност в системата за национална сигурност.

Надявам се и препоръчвам на д-р Атанаска Тунтова да продължи своите научни търсения и реализацията на постигнатите научни резултати и в преподавателската си дейност, защото практиката е мерило за достоверността на науката, а мисията на науката е да проправя разумния път на практиката.

Считам, че трудовете са самостоятелно дело на кандидатката и успешно защитават претенциите му за научни и научно приложни приноси.

Нямам съвместни публикации с кандидата.

7. Заключение

Предоставената от кандидатката в конкурса д-р Атанаска Иванова Тунтова документация и научна продукция отговарят на изискванията на чл.21.(1) и чл. 24 от Закона за развитие на академичния състав в Република България и чл.47.(2) и чл.48.(3) за съответствие с минималните национални изисквания и с изискванията по чл. 1а, ал. 2 от Правилника за неговото приложение.

Оценката ми за научните трудове на д-р Атанаска Иванова Тунтова, единствен участник в конкурс за заемане на академична длъжност „Доцент“ (обявен в Държавен вестник, бр.56 от 19.07.2022г.), в област на висше образование - 9. Сигурност и отбрана, професионално направление - 9.1 Национална сигурност (Екологичната сигурност като елемент на националната сигурност) на Висшето училище по сигурност и икономика **е „положителна“**.

Предлагам на уважаемото Научно жури по конкурса да класира кандидата, д-р Атанаска Иванова Тунтова и да предложи на Академичния съвет на Висшето училище по сигурност и икономика - гр. Пловдив да бъде избрана и да заеме академичната длъжност „Доцент“ в област на висше образование - 9. Сигурност и отбрана, професионално направление - 9.1 Национална сигурност (Екологичната сигурност като елемент на националната сигурност).

Велико Търново

15.11.2022г.

Рецензент :

професор, д.н., инж., полк.(о.з)

(Стойко Стойков)